

BHP. Praca w warunkach zimowych

Okres zimy to dla wielu pracowników, zwłaszcza tych pracujących na otwartej przestrzeni, czas pracy w szczególnych warunkach. Praca w warunkach, które wywołują zaburzenia w utrzymaniu stałej temperatury ciała człowieka, czyli na przykład w mikroklimacie zimnym, jest możliwa pod warunkiem przestrzegania określonych zasad i przepisów.

Jedną z zasad właściwego doboru pracowników do prac wykonywanych między innymi w zimie na otwartej przestrzeni (na zewnątrz obiektów) jest prawidłowe opisanie stanowiska pracy w skierowaniu na badania lekarskie wstępne i okresowe. Niebagatelne znaczenie ma też wiek pracownika oraz jego schorzenia i dolegliwości, które na skutek pracy w mikroklimacie zimnym mogą się pogłębiać. Przed rozpoczęciem pracy w okresie zimowym na zewnątrz obiektu należy przeprowadzić zaaklimatyzowanie pracownika w celu uniknięcia narażenia na gwałtowny skok temperatury.

Kolejnym zabezpieczeniem pracownika przed utratą ciepła w środowisku zimnym powinno być odpowiednie ubranie ochronne lub środki ochrony indywidualnej. W Polsce zagadnienie to reguluje kodeks pracy, a bardziej szczegółowo rozporządzenie MPiPS w sprawie ogólnych przepisów BHP. W tabeli nr 1 załącznika nr 2 do rozporządzenia jako zagrożenie fizyczne, przy którym wymagane jest stosowanie środków ochrony indywidualnej, wymieniono zimno, a jako najczęściej zagrożone części ciała – twarz, narząd słuchu, drogi oddechowe, dłonie, stopy oraz skórę. Natomiast w tabeli nr 2 załącznika nr 2 jako rodzaje prac, przy których wymagane jest stosowanie środków ochrony indywidualnej, wymieniono prace na zewnątrz pomieszczeń – w narażeniu na deszcz lub chłód oraz prace w pomieszczeniach o bardzo niskiej temperaturze.

Zapewnienie pracownikom wykonującym pracę w środowisku zimnym możliwości odpoczynku i ogrzania się w zamkniętym pomieszczeniu stwarza także rozporządzenie ws. ogólnych przepisów BHP. Rozdział 9 stwierdza, że przy pracach wykonywanych na otwartej przestrzeni lub w nieogrzewanych pomieszczeniach należy zapewnić pracownikom w pobliżu miejsc pracy pomieszczenia umożliwiające im schronienie się przed opadami atmosferycznymi, ogrzanie się oraz zmianę odzieży. Pomieszczenia te powinny być zaopatrzone w urządzenia do podgrzewania posiłków. W pomieszczeniach tych powinna być zapewniona temperatura, co najmniej 16 stopni C, przy czym całkowita powierzchnia pomieszczenia nie może być mniejsza niż 8 metrów kwadratowych. W przypadku, gdy ze względu na rodzaje prac wykonywanych na otwartej przestrzeni w okresie zimowym nie jest możliwe zapewnienie wymienionych pomieszczeń, należy zapewnić pracownikom w pobliżu miejsca ich pracy odpowiednio urządzone źródła ciepła, przy zachowaniu wymagań ochrony przeciwpożarowej.

Rozporządzenie ws. ogólnych przepisów BHP reguluje także sprawę temperatury, jaką musi zapewnić pracodawca w pomieszczeniach pracy. I tak temperatura powinna być odpowiednia do rodzaju wykonywanej pracy (metod pracy i wysiłku fizycznego) i być nie niższa niż 14 stopni C. Natomiast w pomieszczeniach, w których jest wykonywana lekka praca fizyczna i w pomieszczeniach biurowych nie niższa niż 18 stopni C. Pomieszczenia i stanowiska pracy powinny także być zabezpieczone przed niekontrolowanym napływem chłodnego powietrza z zewnątrz.

Zarówno kodeks pracy, jak i Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28.05.1996 r. ws. profilaktycznych posiłków i napojów (Dz. U. nr 60, poz. 279) zobowiązują pracodawcę do zapewnienia posiłków pracownikom wykonującym prace związane z wysiłkiem fizycznym (> 1500 kcal dla mężczyzn i > 1000 kcal dla kobiet) na otwartej przestrzeni w okresie zimowym – od 1 listopada do 31 marca. Przy pracach na otwartej przestrzeni przy temperaturze otoczenia poniżej 10 stopni C pracownikom przysługują także napoje, w ilości zaspokajającej ich potrzeby, dostępne w ciągu całej zmiany roboczej.

Innym rozwiązaniem chroniącym pracowników przy pracy w okresie zimowym na otwartej przestrzeni może być ograniczenie czasu pracy – przerwy w pracy, a w ostateczności powstrzymanie się od wykonywania pracy i oddalenie z miejsca zagrożenia, po niezwłocznym zawiadomieniu o tym przełożonego, jeżeli warunki pracy nie odpowiadają przepisom i stwarzają bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia lub życia pracownika albo gdy wykonywana przez niego praca grozi takim niebezpieczeństwem innym osobom.

Iwona Pawlaczyk

Rozporządzenie ministra pracy i polityki społecznej z dnia 26.09.1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. z 2003 r. nr 169, poz. 1650 z późn. zm.)

www.solidarnosc.gda.pl

